27/11/2023

Φόβοι για κατάρρευση του Ελληνορθοδόξου ορφανοτροφείου της Πριγκήπου

/ Ομογένεια

Αγωνία για το στολίδι της Πριγκήπου – Το Ελληνορθόδοξο ορφανοτροφείο, ένα αριστοκρατικό ερείπιο πλέον, καταρρέει μέρα με τη μέρα

Τυλιγμένο σε μια εκκωφαντική μοναξιά, ατενίζει τη θάλασσα του Μαρμαρά από το ψηλότερο μνημείο της Πριγκήπου: Το μεγαλύτερο ξύλινο μνημείο της Ευρώπης, ηλικίας 125 ετών, δίνει μια σιωπηλή αλλά τιτάνια μάχη για να κρατηθεί στη ζωή.

Το **Ελληνορθόδοξο Ορφανοτροφείο της Πριγκήπου**, ένα αριστοκρατικό ερείπιο πλέον, καταρρέει μέρα με τη μέρα παίρνοντας μαζί του τις αναμνήσεις χιλιάδων ανθρώπων και ένα σημαντικό κομμάτι από την ιστορία των Ρωμιών της Πόλης.

Ακριβώς 120 χρόνια μετά την έναρξη της λειτουργίας του και πέντε χρόνια από την ημέρα που η Europa Nostra εξέπεμψε σήμα κινδύνου εντάσσοντάς το στη λίστα με τα επτά πιο κινδυνεύοντα πολιτιστικά μνημεία της Ευρώπης, ακόμη αναζητούνται οι πόροι που θα το κρατήσουν στη ζωή.

Οι μελέτες και τα τοπογραφικά, η τρισδιάστατη ψηφιακή σάρωση και αποτύπωση του κτιρίου, η καταγραφή των πιο επικίνδυνων και πολύτιμων τμημάτων του, η κατάκτηση της τεχνογνωσίας για την αποκατάστασή του, ακόμη και οι χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες που απαιτούνταν, έχουν ολοκληρωθεί.

Πλέον μια εκστρατεία ανά τον κόσμο βρίσκεται σε εξέλιξη για να βρεθούν τα 6 εκατομμύρια ευρώ που απαιτούνται επειγόντως για την αναστήλωση του μικρού κτιρίου που στέγαζε το σχολείο του Ορφανοτροφείου και για την υποστήλωση κάποιων τμημάτων του μεγάλου κτιρίου – τα χρήματα αυτά, που αναζητούνται με κάθε μέσο, θα έδιναν μια ανάσα αισιοδοξίας ώστε να ξεκινήσει ο αγώνας για την ολοκληρωτική αποκατάσταση του κτιρίου που αποτελεί σύμβολο για την ελληνική κοινότητα της Πόλης.

Η κατάσταση είναι δραματική – τόσο που κάποιοι εκφράζουν φόβους ότι ο φετινός χειμώνας μπορεί να είναι και ο τελευταίος του Ορφανοτροφείου…

«Έχουμε χρέος ως Εκκλησία και ως Ομογένεια»

Πριν από λίγες ημέρες, αναφορά στο Ορφανοτροφείο της Πριγκήπου έκανε σε **έκθεσή της η Επιτροπή για τις Διεθνείς Θρησκευτικές Ελευθερίες του State Department ως παράδειγμα «αντιποίνων μέσω δέσμευσης της περιουσίας»** – σε μια μακρά αλληλουχία συστημικών διακρίσεων που, όπως αναφέρθηκε, υφίσταται το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

«Θεωρώ ότι θα πρέπει να ξεπεράσουμε τις μοιρολατρίες του παρελθόντος και να καταλάβουμε ότι η διάσωση του Ελληνορθόδοξου Ορφανοτροφείου της Πριγκήπου υπερβαίνει την πολιτική», λέει στα «ΝΕΑ» ο Άρχων του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Λάκης Βίγκας, ο οποίος πρωτοστατεί στις προσπάθειες για τη διάσωση και αξιοποίηση του ιστορικού μνημείου ως συντονιστής του έργου

αποκατάστασης.

«Εχουμε χρέος ως Εκκλησία και ως Ομογένεια να κινητοποιήσουμε τον ελληνισμό σε ολόκληρο τον κόσμο για τη διάσωση του Ορφανοτροφείου που από το 2011 έχει περιέλθει οριστικά στην κατοχή του Οικουμενικού Πατριαρχείου».

Η αξία του, όπως εξηγούν οι γνωρίζοντες, υπερβαίνει κατά πολύ την αρχιτεκτονική του, με την οποία έχουν ασχοληθεί ειδικοί από ολόκληρο τον κόσμο.

«Το Ορφανοτροφείο έχει να διηγηθεί πολλά για την κοινωνικοπολιτική ζωή της Πριγκήπου, για την καθημερινότητα των μειονοτήτων εκεί, για τους λόγους που ο σουλτάνος επέλεξε να δοθεί σε Ελληνες και όχι σε Δυτικούς. Η αποκατάστασή του θα ξεδιπλώσει πολύ σημαντικές αξίες», λέει ο Λάκης Βίγκας.

Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι για την αποκατάστασή του εργάζονται τα τελευταία χρόνια από κοινού έλληνες και τούρκοι αρχιτέκτονες ενώ έχει αναπτυχθεί καλή συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού της Τουρκίας και τον μητροπολιτικό Δήμο της Κωνσταντινούπολης.

«Το 80% της ομάδας των διακεκριμένων καθηγητών που δουλεύουν για το μνημείο είναι Τούρκοι και εργάζονται εθελοντικά», λέει ο κ. Βίγκας.

Το Ορφανοτροφείο έχει έκταση 20.000 τ.μ. και ύψος 26 μέτρων – όταν φτιάχτηκε ήταν ένας ξύλινος γίγαντας.

Διαθέτει 206 δωμάτια, κουζίνα, βιβλιοθήκη, δημοτικό σχολείο και εργαστήρια επαγγελματικής κατάρτισης.

Είναι το δεύτερο μεγαλύτερο ξύλινο κτίριο στον κόσμο και κατασκευάστηκε το 1898 από τον γαλλο-οθωμανό αρχιτέκτονα Αλεξάντρ Βαλορί με σκοπό να στεγάσει ένα πολυτελές ξενοδοχείο και καζίνο, το Prinkipo Palace, που θα ανήκε στην ευρωπαϊκή εταιρεία επιβατικών τρένων που διαχειριζόταν το Οριάν Εξπρές.

Παρ’ όλα αυτά, ο σουλτάνος Αμπντούλ Χαμίτ Β’ δεν έδωσε άδεια για τη λειτουργία του και το κτίριο αγοράστηκε το 1903 από τη σύζυγο του επιφανούς έλληνα τραπεζίτη Γεώργιου Ζαρίφη, την Ελένη Ζαρίφη, έναντι 3.700 χρυσών λιρών. Εκείνη το δώρισε στο Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Έτσι ξεκίνησε η λειτουργία του ως ορφανοτροφείου, η οποία διεκόπη ξαφνικά το 1964, μέσα σε μια τεταμένη ατμόσφαιρα, και σφραγίστηκε από το τουρκικό κράτος.

Έκτοτε, το Ορφανοτροφείο, που φιλοξένησε χιλιάδες παιδιά, εγκαταλείφθηκε στο

έλεος της τύχης.

Από το 2012 περιήλθε στην κατοχή του Οικουμενικού Πατριαρχείου μετά από προσφυγή που είχε καταθέσει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Και ο αγώνας για να αποκτήσει ξανά έναν ρόλο αντάξιο της ιστορίας του συνεχίζεται...